

Rok szkolny z samorządem uczniowskim

Planujemy pracę, sprawiamy, że Samorzady mają moc

2020

Wstęp

Zapraszamy do skorzystania z doświadczenia kilkudziesięciu warszawskich szkół biorących udział w projekcie „Samorządy mają moc” oraz zaplanowania dobrej organizacji samorządności uczniowskiej w waszej szkole.

W tej publikacji zachęcamy Was do pójścia po naszych śladach, żeby zaplanować samorządność uczniowską tak, by dawała jak największej liczbie uczniów i uczennic realny wpływ na sprawy wspólnoty szkolnej.

W tym krótkim przewodniku najwięcej miejsca poświęciliśmy początkowi roku szkolnego. Uważamy, że dla sukcesów samorządu kluczowe jest ustalenie ram jego działania (opracowując regulamin), wybranie odpowiednich przedstawicieli oraz przeprowadzenie diagnozy wraz z zaplanowaniem działań, które rzeczywiście odpowiadają na realne potrzeby uczniów i uczennic. Zainwestowanie czasu i energii w dobry start samorządu zwróci się w trakcie roku szkolnego!

Projekt „Samorządy mają moc” wspierał warszawskie szkoły podstawowe i ponadpodstawowe - uczniów, nauczycieli, dyrektorów i rodziców - w rozwijaniu samorządności uczniowskiej już drugi rok szkolny z rzędu. Tym razem współprowadziły go Fundacja Civis Polonus i Centrum Edukacji Obywatelskiej.

Projekt współfinansowany był przez m.st. Warszawa i realizowany był w ramach programu „Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020”. Stolica jako pierwsza systemowo wdraża projekt wspierający rozwój samorządności uczniowskiej.

Przez cały rok szkolny pracowaliśmy z nad tym, żeby szkoły stawały się miejscem dialogu, miejscem włączania uczniów w procesy decyzyjne, miejscem, gdzie wzmacnia się inicjatywę młodych ludzi. Czyli szkołą demokracji.

Objęliśmy rocznym wsparciem 19 szkół. W działania projektowe zaangażowało się tam kilkaset osób, w tym 564 uczniów i 72 nauczycieli: Te szkoły to:

- ① Szkoła Podstawowa nr 80 im. Marii Kownackiej
- ② Szkoła Podstawowa nr 96 im. Ireny Kosmowskiej
- ③ LXXXI LO im. Aleksandra Fredry
- ④ XLVII LO im. Stanisława Wyspiańskiego
- ⑤ Zespół Szkół Samochodowych i Licealnych Nr 3
- ⑥ CLIX LO im. króla Jana III Sobieskiego
- ⑦ Szkoła Podstawowa nr 94 im. I Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego
- ⑧ Szkoła Podstawowa 360
- ⑨ Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Głuchych im. Jana Sierzyńskiego
- ⑩ Szkoła Podstawowa nr 187 im. Adama Mickiewicza
- ⑪ Szkoła Podstawowa nr 206 z Oddziałami Integracyjnymi im. Władysława Reymonta

- ⑫ Szkoła Podstawowa nr 26 im. Mirosława Biernackiego
- ⑬ Szkoła Podstawowa nr 114 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jędrzeja Cierniaka
- ⑭ Szkoła Podstawowa nr 42 z Oddziałami Integracyjnymi im. Konstantego Ildefons Gałczyńskiego
- ⑮ Szkoła Podstawowa nr 16 im. Tony Halika
- ⑯ X LO im. Królowej Jadwigi
- ⑰ Szkoła Podstawowa nr 85 im. Benito Juareza
- ⑱ Szkoła Podstawowa nr 382
- ⑲ XXI Liceum Ogólnokształcące im. Hugona Kołłątaja

Oprócz spotkań i wsparcia w ramach współpracy z powyższymi szkołami zorganizowaliśmy także dla ogółu warszawskich szkół 49 innych wydarzeń, w których brali udział uczniowie, nauczyciele i rodzice. Rozmawialiśmy z Wami i przedstawialiśmy Wam zagadnienia dotyczące bardzo wielu aspektów funkcjonowania samorządu od tworzenia regulaminów SU, wyborów przedstawicieli samorządu, planowania działań samorządu po podsumowanie pracy SU na koniec roku.

W tej edycji jeszcze bardziej niż wcześniej podkreślaliśmy, że samorządność uczniowska powinna się zaczynać od najmłodszych lat, od pierwszych klas podstawówki, a nie być rezerwowana dla uczniów, który są wystarczająco „rozumni” czy „dojrzał”.

Akcentowaliśmy również bardzo wyraźnie, że zgodnie z Prawem oświatowym samorząd uczniowski to wszyscy uczniowie szkoły. Dlatego zorganizowaliśmy aż 11 szkoleń dla klas z następujących szkół, w których wzięły udział 203 osoby: Szkoła Podstawowa nr 53 (aż 3 klasy!); Szkoła Podstawowa nr 42 (2 klasy); Szkoła Podstawowa nr 375; Szkoła Podstawowa nr 118; Szkoła Podstawowa nr 185; LIX LO Mistrzostwa Sportowego; XXI LO im. H. Kołłątaja, IV LO im. A. Mickiewicza.

Bardzo dziękujemy, że dzięki Waszemu zaangażowaniu, energii, chęciom wprowadzania zmian w naszym projekcie wzięło łącznie udział prawie 1 400 osób!

Zespół projektu „Samorządy mają moc”

Zaplanuj rok szkolny i wzmocnij samorządność uczniowską w Twojej szkole!

Sierpień: przygotuj siebie i radę pedagogiczną do nowego roku szkolnego	5
Wrzesień: sprawdź jakość samorządności w Twojej szkole	8
Wrzesień: pomóż wszystkim uczniom zrozumieć, czym jest samorząd uczniowski	12
Wrzesień: przygotujcie i przegłosujcie regulamin SU	13
Październik: czas wyborów do organów SU	16
Październik: diagnoza potrzeb i problemów społeczności szkolnej	18
Listopad – maj: systematyczne działania samorządu	21
Czerwiec: podsumowanie działalności samorządowej SU	25

Sierpień: przygotuj siebie i radę pedagogiczną do nowego roku szkolnego

Poznaj podstawy prawne działania SU

Gdy planujesz swoją pracę na lekcjach przedmiotowych, zaglądasz do podstawy programowej (rozporządzenia), żeby sprawdzić, czego się od Ciebie oczekuje i jakie działania powinieneś/powinnaś zaplanować.

Z samorządnością uczniowską jest podobnie. Choć wydaje się nam ona sferą wolności i inicjatywy uczniowskiej, to ma ona swoją definicję i ramy zapisane w prawie.

Najważniejszy paragraf dotyczący samorządności zapisany jest w ustawie Prawo oświatowe i brzmi on następująco:

Art. 85.

- 1 W szkole i placówce działa samorząd uczniowski, zwany dalej „samorządem”.
- 2 Samorząd tworzą wszyscy uczniowie szkoły lub placówki.
- 3 Zasady wybierania i działania organów samorządu określa regulamin uchwalany przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym. Organy samorządu są jedynymi reprezentantami ogółu uczniów.
- 4 Regulamin samorządu nie może być sprzeczny ze statutem szkoły lub placówki.
- 5 Samorząd może przedstawiać radzie szkoły lub placówki, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów, takich jak:
  - 1 prawo do zapoznawania się z programem nauczania, z jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami;
  - 2 prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce i zachowaniu;
  - 3 prawo do organizacji życia szkolnego, umożliwiające zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem szkolnym a możliwością rozwijania i zaspokajania własnych zainteresowań;
  - 4 prawo redagowania i wydawania gazety szkolnej;
  - 5 prawo organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem;
  - 6 prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu.

Co w praktyce wynika dla nas z tego zapisu?

Konieczne jest powszechne głosowanie nad regulamin SU!

Najważniejszym zadaniem samorządu uczniowskiego jest wyrażanie opinii i wniosków we wszystkich sprawach szkoły! Zatem rolą opiekuna i jego zadaniem jest tak zorganizować samorządność uczniowską, by faktycznie to umożliwić.

Dowiedz się więcej:

[CZY SAMORZĄD UCZNIOWSKI MOŻE WPLYWAĆ NA WYGLĄD SZKOŁY, JEJ PRZESTRZEŃ?](#)

[CZY SAMORZĄD UCZNIOWSKI MOŻE WPLYWAĆ NA ORGANIZACJĘ PRACY SZKOŁY?](#)

[CZY SAMORZĄD UCZNIOWSKI MOŻE WPLYWAĆ NA DYDAKTYKĘ?](#)

Doceń rolę samorządności uczniowskiej w rozwoju uczniów i uczennic

Uczniowie poprzez naukę w szkole mają rozwijać swoje kluczowe kompetencje. Samorządność – jako jedną z kompetencji obywatelskich mają szansę nabyć tylko wtedy, gdy my – dorośli stworzymy do tego warunki i odpowiednio będziemy ich wspierać.

Sprawnie funkcjonujący samorząd uczniowski jest ważnym narzędziem kształtowania w młodych ludziach umiejętności współdecydowania o własnej wspólnocie. Odpowiedni program działania samorządu uczniowskiego może w znaczący sposób przyczynić się do tego, że doświadczenie bycia w szkole będzie dla uczniów doświadczeniem spotkania z dobrze działającą demokratyczną instytucją.

Czego uczy samorządność uczniowska?

Wybierania swoich przedstawicieli

Coroczne wybory reprezentacji samorządu uczniowskiego mogą być okazją do ćwiczenia umiejętności namysłu nad wspólnymi, tu szkolnymi sprawami, definiowania oczekiwań wobec przedstawicieli, analizy potrzeb społeczności szkolnej. Uczniowie nabywają nie tylko umiejętność głosowania, ale także rozpoznawania interesów wspólnoty oraz zgodnego z nimi świadomego dokonywania wyborów. Zrozumienie wagi wyborów, nabycie umiejętności oddawania głosu i oceniania programów kandydatów mogą być ważnym efektem edukacyjnym dobrze działającego samorządu uczniowskiego. Są one niezbędne dla jakości demokracji.

Podjęmowania oddolnych działań

Jeśli chcemy, by w przyszłości nasi współobywatele „brali sprawy w swoje ręce”, działali na rzecz swojej społeczności lokalnej, narodowej, europejskiej, trzeba nauczyć młodzież podejmowania oddolnych działań. Szkoła może stanowić doskonałe miejsce ćwiczenia się uczniów w byciu aktywnym, planowaniu i realizacji swoich projektów. By to było możliwe, niezbędne jest uczenie

ich współpracy, porozumiewania się, brania odpowiedzialności za szkolne wydarzenia oraz za działania na rzecz społeczności. Tego właśnie samorządność uczniowska uczy lepiej niż inne procesy zachodzące na terenie szkoły. Oddolne działania uczniów mogą dotyczyć zarówno organizowania imprez i uroczystości w szkole, wolontariatu, działań na rzecz społeczności lokalnej, jak i oddziaływania na życie szkoły – od zarządzania infrastrukturą po poprawę jakości nauczania.

Współdecydowania o sprawach wspólnych

Dzisiejsza demokracja daje obywatelom coraz więcej możliwości wpływania na decyzje władz od lokalnych po europejskie. Organizowanych jest coraz więcej konsultacji społecznych, debat publicznych, spotkań z mieszkańcami. Jest to ważna tendencja związana z przemianami w zakresie roli obywateli, których zadaniem nie jest już tylko wybieranie swoich reprezentantów raz na cztery lata, ale aktywne uczestnictwo także pomiędzy głosowaniami. Samorządność uczniowska jest świetnym polem do tego, by uczniowie ćwiczyli się w procesie podejmowania decyzji, uczestnicząc w decydowaniu o ważnych dla nich sprawach, odpowiednio do ich wieku. Włączanie uczniów w proces decydowania o sprawach szkoły pozwala na budowanie w nich poczucia odpowiedzialności za swoją placówkę oświatową.

Rozpoznawania reguł i działanie zgodnie z nimi

Samorządność uczniowska daje możliwość nauczania dzieci, czym są reguły, skąd się biorą i jak należy ich przestrzegać. To samorząd uczniowski uchwała zasady swojego działania i wyboru przedstawicieli. Jest to świetna okazja do uczenia dzieci, że w społeczeństwie demokratycznym obywatele mają wpływ na reguły, którym sami potem podlegają. To pokazuje uczniom, że w państwie demokratycznym reguły nie są arbitralne, ale mają odzwierciedlać sytuację i potrzeby ludzi, dla których zostały napisane. Reprezentacja samorządu uczniowskiego, działając na rzecz przestrzegania praw uczniów, uczy wszystkich, że prawa w demokracji należy przestrzegać, a obywatele powinni upominać się o sprawiedliwość w sytuacji, gdy jest naruszane. Tworzenie regulaminu SU zgodnie z ustawą Prawo oświatowe pokazuje uczniom, że prawo nie jest tylko tworem abstrakcyjnym i niepotrzebnym w codziennych działaniach, ale ma pomóc w osiągnięciu naszych celów i lepszej organizacji.

Zabierz głos na radzie pedagogicznej

Zachęcamy, żeby opiekun samorządu uczniowskiego przedstawił na radzie pedagogicznej planującej rok szkolny założenia pracy nad samorządnością uczniowską.

- Warto przedstawić argumenty związane z rolą samorządności uczniowskiej w realizacji misji szkoły.
- Przedstawić ramy prawne oraz wynikające z tego ramy działania SU.
- Zaprosić nauczycieli do poprowadzenia lekcji wychowawczej na temat samorządności uczniowskiej.
- Zapowiedzieć, że na kolejnej radzie przedstawione zostaną bardziej szczegółowe plany samorządowe.

Wrzesień: sprawdź jakość samorządności w Twojej szkole

Zachęcamy do rozpoczęcia kolejnego roku szkolnego od sprawdzenia, w jakiej kondycji jest samorządność uczniowska. Warto przyjrzeć się regulaminowi; temu, jak zorganizowany jest samorząd; jaki realny wpływ ma na działania szkoły.

W tej wstępnej diagnozie kondycji samorządu pomoże tabelka. Można ją wykonać samodzielnie, z uczniami, albo przeprowadzić w formie badania wśród większej liczby uczniów i uczennic.

Szkoła:	
Dzielnica:	
Liczba uczniów w szkole:	

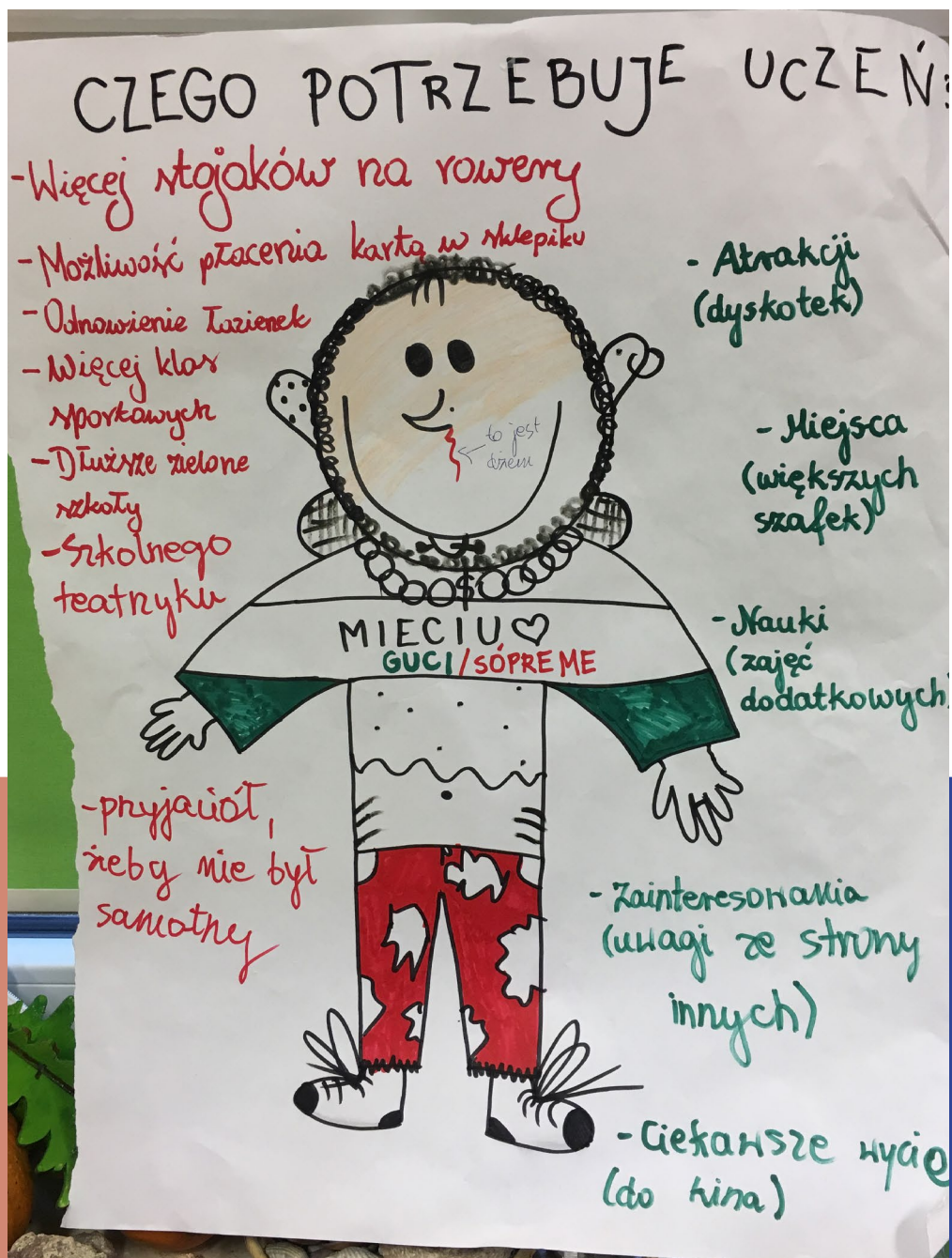
Pytanie	Jak jest obecnie?	Co chcecie ulepszyć?
REGULAMIN SU		
Czy macie regulamin SU?		
Gdzie można się z nim zapoznać?		
Kto, kiedy i w jaki sposób go opracował?		
Ilu uczniów wzięło udział w tym głosowaniu?		
Czy regulamin pomaga Wam w codziennych działaniach? W jaki sposób korzystacie z niego na co dzień?		
OPIEKUN SU		
Kto wybrał opiekuna SU?		
Jak był udział uczniów i uczennic w decyzji o tym, który nauczyciel będzie pełnił tę rolę?		

Gdzie opisane są zasady wyboru opiekuna SU?		
REPREZENTACJA SU		
Jaka jest struktura reprezentacji SU?		
W jaki sposób została wybrana reprezentacja? Jeśli w wyborach to opiszcie te wybory. Ile osób głosowało, i w jaki sposób?		
SPOSÓB PRACY REPREZENTACJI SU		
Jak często spotyka się reprezentacja?		
Ile osób jest zaangażowanych w pracę reprezentacji SU?		
Gdzie spotyka się reprezentacja SU?		
Czy są grupy zadaniowe? Jeśli tak to jakie?		
Jak reprezentacja SU wyznacza swoje cele?		
Jak reprezentacja SU tworzy swój plan pracy?		
SAMORZĄDY KLASOWE		
Jak reprezentacja SU współpracuje z samorządami klasowym?		
Jakie działania podejmują samorzady klasowe? Podajcie 5 przykładów z tego roku szkolnego.		
DIAGNOZA POTRZEB UCZNIÓW I UCZENNIC		
Czy prowadzicie diagnozę potrzeb uczniów i uczennic w waszej szkole?		
Jeśli tak to jak często?		
W jakich formach?		

W jaki sposób uczniowie mogą zgłosić do reprezentacji SU swój problem?		
Podajcie przykłady 5 spraw, z jakimi w tym roku szkolnym zwrócili się do Was uczniowie.		
NA JAKIE DECYZJE SU MA WPŁYW?		
Na jakie decyzje dotyczące organizacji pracy szkoły mieliście wpływ w tym roku szkolnym?		
Na jakie decyzje dotyczące edukacji mieliście wpływ w tym roku szkolnym?		
Na jakie decyzje dotyczące przestrzeni szkoły mieliście wpływ w tym roku szkolnym?		
JAKIE ODDOLNE DZIAŁANIA ZREALIZOWAŁ SU W TYM ROKU SZKOLNYM?		
Podajcie przykłady 4 działań jakie podjęliście?		
Komu zgłaszaliście te pomysły i od kogo zależała zgoda na przeprowadzenie tych działań?		
Czyje były to pomysły?		
Czy potrzebowaliście wsparcia w ich realizacji? Jeśli tak, to jakiego? Czy otrzymaliście je?		
INTEGRACJA GRUPY / REPREZENTACJA SU		
W jaki sposób członkowie reprezentacji SU poznali się?		
W jaki sposób nastąpiła integracja reprezentacji SU?		
Czy w trakcie waszych spotkań reprezentacji SU pogłębiacie integrację? W jaki sposób?		

Czego uczycie się działając w samorządzie uczniowskim?

Wrzesień: Pomóż wszystkim uczniom zrozumieć, czym jest samorząd uczniowski

Zachęcamy do tego, żeby każda klasa miała okazję porozmawiać o samorządności uczniowskiej w Waszej szkole, uzupełnić wiedzę na temat tego, czym jest samorząd uczniowski. Dzięki przeprowadzaniu lekcji wychowawczych o samorządzie uczniowskim podniesiemy jego rangę, pokażemy, że jest on ważny, ale także zachęcimy i zmotywujemy uczniów i uczennice do włączenia się w jego działania.

Z pewnością nie każdy nauczyciel czuje się specjalistą w dziedzinie samorządu uczniowskiego. Dlatego warto zaproponować nauczycielom scenariusz lekcji wychowawczej o samorządzie. Lekcję te mogą przeprowadzić także sami uczniowie!

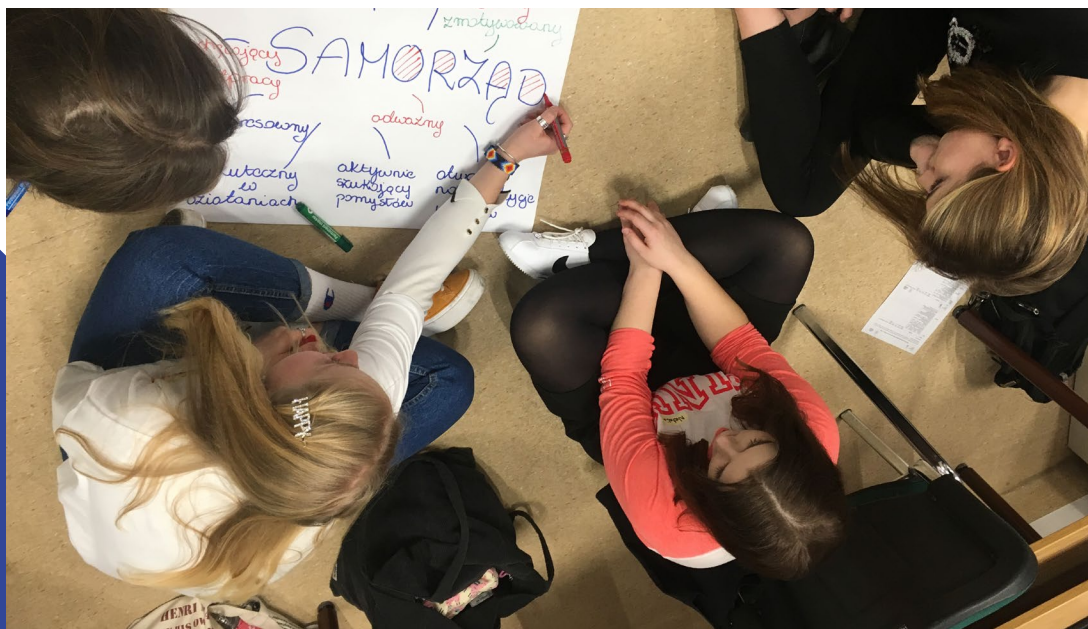
Dzień Samorządności: Dobra praktyka w Szkole Podstawowej nr 140 w Warszawie:

Dzień rozpoczyna się apelem, podczas którego przewodniczący samorządu uczniowskiego otrzymuje klucze do szkoły i przedstawia się „nowych” nauczycieli. Bo tego dnia to chętni uczniowie prowadzą lekcje za danego nauczyciela (kilka osób dzieli się jego lekcjami, ponieważ jeden uczeń miałby trudności z podołaniem takiemu zadaniu). Przed Dniem Samorządności uczniowie zastępujący nauczycieli biorą też udział w specjalnej radzie pedagogicznej.

Dowiedz się więcej:

Inspiracją mogą być nasze publikacje i scenariusze lekcji:
<http://civispolonus.org.pl/publikacje/>

Wrzesień: przygotujcie i przegłosujcie regulamin SU

Moc samorządów uczniowskich płynie z reguł, które tworzą sami uczniowie i uczennice. Zgodnie z Prawem oświatowym regulamin samorządu uczniowskiego powinien być uchwalany co roku tak, by ogół uczniów miał okazję zaprojektować sposób jego działania.

Regulamin można przyjąć w kilku krokach:

- ① Namysł i refleksja w klasach.
- ② Praca grupy roboczej celem opracowania projektu regulaminu.
- ③ Przedstawienie projektu regulaminu.
- ③ Głosowanie nad spisany projekt.

LO im. Romualda Traugutta w Warszawie dostosowało swoją strukturę do trudnych warunków panujących w zatłoczonych szkołach ponadpodstawowych.

W związku z nową sytuacją, w jakiej się znalazły wszystkie licea wprowadziliśmy ten projekt z myślą o ciągłości i komunikacji Samorządu Uczniowskiego. Polega to na tym, iż każdy Wiceprzewodniczący SU ma przypisany dany etap nauczania plus jedną z sekcji. W naszej szkole działa sekcja Prawna, Wolontariatu oraz Promocji szkoły.

Wiceprzewodniczący SU są w stałym kontakcie ze swoimi klasami poprzez grupę na Messengerze oraz (w normalnych warunkach) spotkania. To rozwiązanie sprawia, że uczniowie klas pierwszych i po szkole podstawowej i po gimnazjum oraz klasy drugie i trzecie mają swojego przedstawiciela, co ważne ten przedstawiciel jest od nich, więc czują się przez to ważnymi członkami większej wspólnoty, ponieważ Samorząd Uczniowski tworzą wszyscy uczniowie, a Prezydium na czele z przewodniczącym podejmuje decyzje dla dobra uczniów i szkoły.

(...) na początku roku szkolnego we wrześniu 2019 na pierwszym Zgromadzeniu Samorządów Klasowych został uchwalony nowy Regulamin SU wraz z całym rozdziałem mówiącym o zadaniach Wiceprzewodniczących SU.

Maksymilian Kaletka, Przewodniczący SU

X LO im. Królowej Jadwigi Warszawie

Dzięki projektowi wprowadziliśmy w życie regulamin Samorządu oraz usprawniliśmy komunikację w naszej Szkole. Nie chcieliśmy, aby w naszych działaniach

był jakikolwiek nieporządek, dlatego poza tymi dwiema rzeczami wprowadziliśmy również nową strukturę SU, dzięki której zaangażowanych zostało więcej uczniów, którzy mieli również większy wybór miejsc do działania.

Jest przewodniczący i vice i są 4 sekcje, gdzie za każdą z nich jest odpowiedzialna jedna osoba. Sekcja: kulturalna (wydarzenia kulturalne/rozrywkowe), społeczna - wolontariat, naukowa (dni tematyczne, wydarzenia polityczne) i medialna (osoby odpowiedzialne za multimedia FB/Instagram etc.).

Sam regulamin został stworzony w oparciu o wskazówki, jakie otrzymaliśmy na warsztatach z Projektu. Został napisany przez jedną osobę, ale ze wsparciem i pomocą innych dopracowaliśmy go w stu procentach, tak, żeby nie było w nim błędów i niedomówień. Dodatkowo nasza Mentorka z Projektu udzieliła nam kilku rad, dzięki którym mogliśmy usprawnić komunikację. To dzięki niej wpadliśmy na pomysł założenia profilu na Instagramie, dzięki któremu mogliśmy dotrzeć do uczniów nie tylko w szkole, ale także w Internecie.

Katarzyna Wójcik, nauczycielka

Szkoła Podstawowa nr 382 w Warszawie

W naszej szkole – Szkoła Podstawowa nr 382 w Warszawie przy ul. Konińskiej 2 – samorząd w bieżącym roku szkolnym 2019/2020 pracował nad powstaniem regulaminu SU (Samorządu Uczniowskiego). W pracach zespołu w trakcie całego roku szkolnego brali udział zarówno uczniowie, jak i koordynujący i wspomagający pracę młodzieży, nauczyciele.

Szczególnie problematyczny okazał się okres pandemii SARS-COV2, podczas którego wszyscy zostaliśmy postawieni w całkowicie nowej, niecodziennej i niespodziewanej sytuacji.

Z uwagi na dużą sprawność organizacyjną Dyrekcji i Kadry pedagogicznej naszej szkoły oraz wykorzystanie narzędzi do pracy zdalnej – Microsoft Teams, udało się odwzorować zespół pracujący nad regulaminem SU w formule wirtualnej. Od tego momentu prace postępowały bardzo szybko i bardzo dynamicznie, cały zespół wymieniał się dokumentami, spostrzeżeniami i uwagami on-line i wszyscy byli w stanie śledzić postępy w realizacji prac. W ramach prac zespołu określone zostały terminy wirtualnych spotkań, podczas których dokonywaliśmy podsumowania dotychczasowych postępów. Końcowym etapem było przyjęcie regulaminu SU oraz przeprowadzenie ankiety dotyczącej nowych pomysłów z wykorzystaniem oprogramowania Microsoft Forms – części pakietu Microsoft 365. Oczywiście regulamin został przyjęty jednogłośnie przez uczniów naszej Szkoły nr 382 w głosowaniu online.

Anna Olszówka, nauczycielka

Dowiedz się więcej:

CZY TRZEBA GŁOSOWAĆ NAD REGULAMINEM SAMORZĄDU, KTÓRY NIE ULEGŁ ZMIANIE?

CZY SZKOŁA MUSI MIEĆ REGULAMIN SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO?

JAK CZĘSTO POWINIEN BYĆ KORYGOWANY REGULAMIN SU?

CZY ISTNIEJE OPTYMALNY REGULAMIN SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO?

JAK SIĘ MA REGULAMIN SU DO STATUTU SZKOŁY?

JAK ROZPROPAGOWAĆ REGULAMIN SU WŚRÓD UCZNIÓW? JAK ZAPYTAĆ UCZNIÓW O ZDANIE?

CO ZAWIERA REGULAMIN SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO? KTO I JAK UKŁADA REGULAMIN SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO?

JAK POWINNA WYGLĄDĄĆ ORDYNACJA WYBORCZA SU?

NA ILE DAĆ UCZNIOM SWOBODĘ W TWORZENIU REGULAMINU SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO?

CZY REGULAMIN SU MUSI ZOSTAĆ PRZYJĘTY PRZEZ WSZYSTKICH UCZNIÓW SZKOŁY W GŁOSOWANIU BEZPOŚREDNIM?

Październik: czas wyborów do organów SU

Czego uczy my młodych ludzi, organizując wybory?

Jeśli wyobrazimy sobie, że każdy młody obywatel uczy się 12 lat w szkole, to oznacza, że mógłby 12 razy poćwiczyć umiejętność, jaką jest wybór swojego przedstawiciela. Wybory przedstawicieli, którzy sprawują władzę w naszym imieniu są wciąż najważniejszym mechanizmem demokratycznym. Dlatego pamiętając, że każdy z uczniów jest obywatelem i nabędzie prawo głosu, warto do tego przygotować.

Jednym z celów edukacyjnych organizowania wyborów reprezentacji SU jest oswojenie uczniów z sytuacją głosowania. Dzięki wielokrotnemu doświadczeniu, po zakończeniu edukacji młodzi obywatele będą mieli poczucie, że wybory, głosowanie, karty wyborcze to jest gra, której reguły są im znane. To oswojenie się z rolą wyborcy w przyszłości zaowocuje aktywnym obywatelstwem.

Coroczne uczestniczenie w wyborach reprezentantów SU powinno także nauczyć podejmowania świadomych wyborów, świadomego i krytycznego wyboru przedstawicieli! Żeby uczniowie mogli się tego nauczyć w szkole, należy stworzyć sytuację edukacyjną, w której uczniowie poznają kandydatów, poznają ich program, dyskutują o problemach szkolnych. Ważne także, by uczniowie sami wyrobili sobie opinie na temat własnych interesów, najważniejszych problemów, którymi ma zająć się ich kandydat. Reprezentacja samorządu uczniowskiego, czyli szkolni liderzy są ważną grupą, mającą wpływ na to, jak wygląda szkolne życie. By zatem wybrać odpowiednie osoby do tej grupy, ważne jest przeprowadzenie kampanii wyborczej, która pozwoli poznać kandydatów, ich pomysły na to, co planują zrobić dla szkoły i uczniów. Proces wyborczy powinien być także czasem dyskusji uczniów nad wizją życia szkolnego. Ważne jest przeprowadzenie wyborów w taki sposób, aby poprzez stworzenie możliwości dobrego poznania kandydatów, umożliwić społeczności szkolnej wybranie najlepszych reprezentantów.

Jeżeli podjęta zostanie decyzja o organizacji wyborów ogólnoszkolnych, przydatne jest stworzenie planu, który pomoże w ich chronologicznej i merytorycznej organizacji.

Dobrze zorganizowane wybory dają szansę na wyłonienie mocnych reprezentantów, którzy będą mocnym głosem społeczności uczniowskiej. Wybory muszą być zgodne z regulaminem samorządu uczniowskiego przyjętym na początku roku szkolnego.

Dowiedz się więcej:

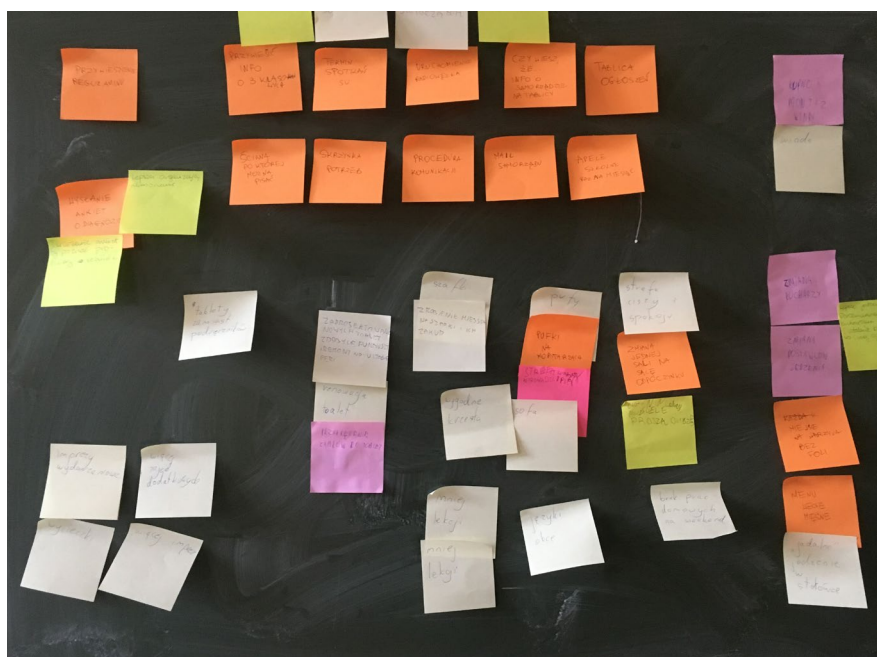
o organizacji wyborów: <http://civispolonus.org.pl/publikacje/>

JAK ZACHĘCIĆ UCZNIÓW DO KANDYDOWANIA DO ORGANÓW SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO?

CO ZROBIĆ, ŻEBY PRZEWODNICZĄCY SAMORZĄDU NIE BYŁ WYBIERANY DLA ŻARTU?

WYBORY REPREZENTACJI SU: CO ZROBIĆ, JEŚLI NIE ZGŁOSIŁ SIĘ ŻADEN KANDYDAT?

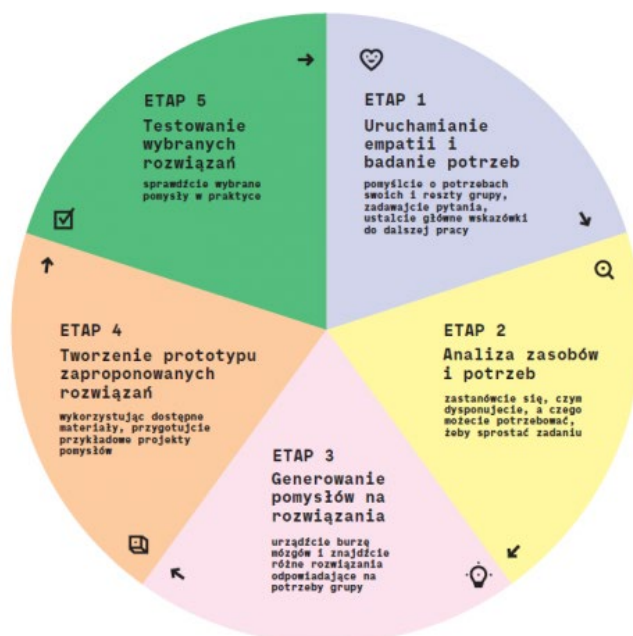
Październik: diagnoza potrzeb i problemów społeczności szkolnej oraz szukanie pomysłów na ich zaspokojenie lub rozwiązanie

Metoda design thinking

W 2019 roku 19 warszawskich szkół diagnozowało potrzeby oraz szukało pomysłów na ich zaspokojenie korzystając z metody design thinking. Na przykładzie Koła Design Thinking (rysunek poniżej) przygotowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, wyróżniamy pięć etapów pracy tą metodą:

Koło Design Thinking

Rysunek 1. Autor: Fundacja Szkoła z Klasą;
<https://www.szkolazklasa.org.pl/materialy/kolo-design-thinking/>

Etap I - empatyzacja

W naszym projekcie nastąpiła podczas pierwszego etapu projektu, czyli warsztatów dla szkół z doświadczonymi trenerami – Aleksandrą Saczuk i Michałem Szelągim, pracującymi na co dzień metodą design thinking. Podczas warsztatów zespoły uczniowskie zastanawiały się nad potrzebami swoimi i swoich kolegów i koleżanek, ustalając wskazówki do dalszej pracy projektowej. Po warsztatach szkołom zostali przydzieleni mentorzy i mentorki. Ich zadaniem było przeprowadzenie kolejnych spotkań w szkołach, konsultacje planu uspołecznienia wypracowanego przez zespoły szkolne, wspieranie zespołów w przypadku trudności oraz moderowanie komunikacji pomiędzy przedstawicielami poszczególnych grup zaangażowanych w projekt.

Po odbytych warsztatach wprowadzających, wspólnie z trenerami postanowiliśmy przeprowadzić szkolenie dla mentorów z metody design thinking. Szkolenie miało na celu wprowadzenie ich do samej metody, ujednoczenie pracy mentorów ze szkołami metodą dt oraz podsumowanie szkoleń wprowadzających.

Etap V - testowanie wybranych rozwiązań

Po napisaniu planu działania w kwestii usprawnienia samorządu uczniowskiego szkoły zaczęły wdrażać swoje pomysły w życie. Niestety ze względu na COVID-19, szkołom niewiele udało się wcielić w życie, ponieważ ich pomysły opierały się głównie na działaniach stacjonarnych. Niektóre szkoły podjęły próbę przeniesienia części działań do internetu. Jednak to, co udało się wypracować zespołom przed pandemią, to usprawnienie komunikacji szkolnej, np. poprzez stworzenie gadającej ściany, na której wszyscy mogli odnosić się do danej kwestii, pisząc o tym na rozwieszonym na ścianie szarym papierze; udało się również stworzyć kanały komunikacji online, zostali wybrani rzecznicy praw ucznia, zostały poprawione regulaminy SU. Działania, których nie udało się zrealizować w bieżącym roku szkolnym 2019/2020, zostały przeniesione przez szkoły na nowy rok szkolny 2020/2021.

Etap II - analiza zasobów i potrzeb

Nastąpiła w trakcie diagnozy pogłębionej ([załącznik 1](#)), Szkoły miały wybrać minimum trzy obszary z diagnozy, które wezmą na warsztat. Obszary, które pojawiły się w diagnozie dotyczyły wyborów, regulaminu SU, działań uczniów i uczennic, rzecznika praw ucznia, komunikacji oraz podejmowania decyzji. Wykonanie diagnozy przez zespoły było niezbędne do dalszej pracy warsztatowej z mentorami.

Etap III - generowanie pomysłów i rozwiązań

Odbyło się podczas warsztatów z mentorami w poszczególnych szkołach z metody design thinking, podczas którego szkoły wypracowywały pomysły na dalsze działania. Do udziału w warsztacie zostali zaproszeni również inni przedstawiciele grup zaangażowanych w życie szkoły, dyrekcja, nauczyciele oraz rodzice. Ze względu na trudność w dopasowaniu terminów wszystkich grup, tylko w kilku szkołach udało się zorganizować spotkanie z udziałem dyrekcji czy rodziców. Mimo to, podczas warsztatów udało się wypracować wiele ciekawych pomysłów i rozwiązań konkretnych problemów. Obszar, który grupy uczniowskie wstępnie wybierały do pracy na podstawie diagnozy, podczas warsztatu okazywał się jednak mniej ważny i uczniowie zmieniali zdanie, nad czym będą pracować. Podczas warsztatów z mentorami, padały głównie pomysły na usprawnienie komunikacji szkolnej czy też komunikacji na linii samorząd uczniowski – dyrekcja.

Etap IV - tworzenie prototypu zaproponowanych rozwiązań

Na gotowy plan działania (plan uspołecznienia szkół, [załącznik 2](#)) zespoły uczniowskie miały nanieść swoje pomysły na usprawnienie wybranych trzech obszarów, wybranych w diagnozie pogłębionej.

Metoda diagnozowania potrzeb i problemów w każdej klasie

Samorząd uczniowski to wszyscy uczniowie szkoły, ale bardzo często w praktyce to garstka najbardziej zaangażowanych/wybranych reprezentantów jest wskazywana jako SU. W naszym projekcie chcieliśmy to zmienić i dać każdemu dziecku/młodemu człowiekowi wpływ na to, czym się zajmuje samorząd, i na diagnozę spraw najważniejszych dla uczniów.

W każdej klasie (także w klasach I-III szkół podstawowych!) wychowawca lub przedstawiciele samorządu uczniowskiego mogą przeprowadzić lekcję, której celem jest wydobycie opinii i sformułowanie wniosków uczniów na temat działania szkoły.

Jak to zrobić?

Podzielcie uczniów na 4-osobowe grupy (można wymieszać uczniów poprzez odliczenie np. do 5, jeśli jest około 20 osób). Zaprosicie uczniów, by wygodnie siedli w tych nowosformowanych grupach przy wybranych stolikach.

Rozdajcie każdej grupie kartkę A4 i poproście uczniów, by wymienili i zapisali odpowiedzi na pytanie „Co się Wam podoba w naszej szkole?” (warto pytanie zapisać na tablicy). Dajcie uczniom 10 minut na wypisanie jak największej liczby kwestii. Następnie poproście przedstawicieli grup, żeby odczytali, co im się podoba w szkole!

Rozdajcie każdej grupie kolejną kartkę A4 i poproście uczniów, by wymienili i zapisali odpowiedzi na pytanie „Co chcielibyście ulepszyć w naszej szkole?”. Dajcie uczniom 10 minut na wypisanie jak największej liczby kwestii. Następnie poproście przedstawicieli grup, żeby odczytali, co chcieliby ulepszyć w szkole!

Zmiany w przestrzeni szkoły, Szkoła Podstawowa nr 140 w Warszawie

W SP 140 zaszło wiele zmian w wyglądzie szkoły, w których uczestniczyli uczniowie. Po pierwsze, zmienił się wystrój wnętrza klasy III – uczniowie mogli zgłosić swoje potrzeby i pomysły odnośnie urządzenia sali. Zakupiono piłki jako alternatywę siedzenia na krzesłkach, a każdy uczeń otrzymał indywidualny mały stolik. Małe stoliki można dowolnie przestawiać i zmieniać aranżację przestrzeni w sali.

Jak napisała wychowawczyni klasy Jagoda Wypyszyńska wspierająca cały proces, uczniowie „samodzielnie odrestaurowali dwa fotele - oczyścili ze starych pokryć i wykonali nowe”. W rogu klasy powstał kącik do relaksu ze wspomnianymi fotelami, książkami, grami i roślinami.

Po drugie, grupa starszych uczniów wzięła się za aranżację korytarza dla starszych klas, a także uczestniczyła w pracach remontowych – czyściła i malowała ściany, pomalowała wystające ze ścian rury, tworzyła kanapy z palet. Co ważne „na ogólny wygląd miała wpływ cała społeczność uczniowska - grupa projektowa prowadziła lekcje o przestrzeni i projektowaniu, przeprowadzała ankiety i konsultacje”.

Przeprowadzono też remont korytarza dla młodszych klas. Na ścianach powieszony drzewa sensoryczne, kupiono tory do ćwiczeń, na podłodze naklejono naklejki służące do zabawy i edukacji. Całość koordynowała pani Jagoda Wypyszyńska.

Listopad – maj: systematyczne działania samorządu

Regularne spotkania samorządowe

Tak jak w przypadku uczenia każdego przedmiotu szkolnego niezbędna jest systematyczność, która wyraża się w lekcjach, tak samo jest w przypadku uczenia się samorządności – systematyczność będzie sprzyjała temu procesowi. Dlatego warto spotykać się z uczniami i uczennicami zaangażowanymi w samorządność regularnie – najlepiej raz w tygodniu po 45 minut. Spotkania to czas na planowanie działań, częściowe ich przygotowywanie, podsumowanie realizacji dotychczasowych działań, omówienie postępów.

Regularne spotkania umożliwiają także integrację grupy. I służą refleksji nad tym, czego uczniowie już się nauczyli dzięki włączeniu w aktywność SU. To także czas na pokazywanie i omawianie wpływu ich aktywności na społeczność szkolną. Wreszcie, jeśli nie ma pilnych spraw bieżących, jest to czas, który można przeznaczyć na rozwijanie liderских kompetencji członków RSU, takich jak: wystąpienia, praca w grupie, dyskusje itp. Regularne spotkania to również przestrzeń do rozmawiania i tworzenia skierowanych do innych uczniów informacji o szkole, o ważnych dla niej wydarzeniach.

Co istotne, plan spotkania musi uwzględniać zarówno realizację bezpośrednich zadań SU, jak i działania, które animuje opiekun. Służą one wzmocnieniu grupy. Jakość realizacji misji SU zależy bowiem w dużej mierze od tego, czy uczniowie będą zmotywowani, będą mieli ochotę razem pracować. A to z kolei zależy od atmosfery w grupie, poczucia akceptacji, odnalezienia swojego miejsca w grupie, możliwości ekspresji, samorealizacji przez poszczególnych uczniów itp. Stąd potrzeba troski o jakość grupy, jej spójność, dobre samopoczucie każdego członka. Pamiętać bowiem należy, że uczniowie - członkowie RSU działają dobrowolnie. Będą oni zatem aktywni tylko wtedy, kiedy aktywność ta będzie dawała im satysfakcję. A ta w dużej mierze zależy od jakości relacji między rówieśnikami w grupie RSU. Dlatego też ważne jest, by nie były to spotkania tylko zadaniowe, ale żeby był czas na dyskusje, rozmowy, zabawy integracyjne, wspólne świętowanie sukcesów itp.

Dowiedz się więcej:

[JAK MA KONKRETNIE WYGLĄDAĆ PRACA OPIEKUNA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO W MOJEJ SZKOLE?](#)

[CZY W SZKOLE MOŻE BYĆ WIĘCEJ NIŻ JEDEN OPIEKUN SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO?](#)

[JAK MOTYWOWAĆ UCZNIÓW DO AKTYWNOŚCI W SAMORZĄDZIE UCZNIOWSKIM?](#)

[JAKIE GRY I ZABAWY MOŻNA WYKORZYSTAĆ NA POCZĄTKU ROKU, ŻEBY ZINTEGROWAĆ REPREZENTACJĘ SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO?](#)

Pan działań SU

Systematyczne działanie samorządu ułatwia dobre planowanie, które wskazuje cele, jakie chcemy osiągnąć, wyznacza najważniejsze działania, przypisuje osoby odpowiedzialne do tych działań. W tym roku wspieraliśmy planowanie korzystając z plakatu planu:

[Pobierz](#)

Współpraca dyrekcją

Widzimy, że bez prawdziwego, opartego na szacunku merytorycznego dialogu samorządu uczniowskiego z dyrekcją trudno mówić o tym, że SU dobrze działa oraz jest faktycznie głosem dzieci i młodych ludzi.

Ważne, żeby ten dialog był systematyczny. Bardzo zachęcamy do regularnego spotykania się i rozmawiania o sprawach wspólnoty szkolnej.

Dowiedz się więcej:

[CO TERAZ UTRUDNIA NAM PROWADZENIE DIALOGU MIĘDZY DYREKTOREM I SU? JAKIE SĄ CECHY DOBREGO DIALOGU?](#)

[CO ZROBIĆ, ŻE DIALOG MIĘDZY DYREKTOREM SZKOŁY I SAMORZĄDEM UCZNIOWSKIM BYŁ REGULARNY?](#)

[O CZYM WARTO ROZMAWIAĆ NA SPOTKANIACH SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO I DYREKCJI?](#)

[JAKIE FORMY MOŻE MIEĆ DIALOG DYREKTORA Z SAMORZĄDEM UCZNIOWSKIM?](#)

Zaangażowanie nauczycieli

Postawy, zaangażowanie, gotowość włączenia się nauczycieli do działań inicjowanych przez samorząd uczniowski są często warunkiem ich powodzenia. Innymi słowy aktywny samorząd uczniowski na terenie szkoły możliwy jest tylko wtedy, gdy aktywni są także nauczyciele. I nie wystarczy po prostu praca opiekuna. Inni nauczyciele potrzebni są przy wyborach, w trakcie konsultacji pewnych decyzji, do wsparcia organizacyjnego imprez samorządu. To zaangażowanie nauczycieli, wszystkich wychowawców jest absolutnie niezbędne, by działania samorządu uczniowskiego nie ograniczały się tylko do tej grupy kilkunastu szkolnych liderów, ale żeby również docierały do wszystkich pozostałych uczniów. Pamiętać bowiem musimy, że zadaniem szkoły jest rozwijanie samorządności wszystkich uczniów, a nie tylko wybranych reprezentantów.

Kiedy nauczyciele powinni się włączyć w działania SU?

Na etapie wyborów reprezentacji samorządu uczniowskiego ważnym zadaniem wszystkich wychowawców klas jest przekazanie informacji o tym, że odbywają się wybory i na jakich zasadach. Ważne jest również, żeby

wychowawcy przeprowadzili godzinę wychowawczą na temat roli samorządu uczniowskiego w szkole, jego uprawnień oraz potrzeb, jakimi reprezentacja powinna się w danym roku szkolnym zająć. Taka godzina wychowawcza powinna być też okazją do porozmawiania w ogóle o tym, jaki powinien być członek RSU – jakie umiejętności powinien mieć, na co uczniowie powinni zwrócić uwagę w czasie głosowania. Wszyscy nauczyciele powinni zachęcać uczniów do kandydowania, do głosowania i swoją postawą wzmacniać w uczniach przekonanie, że samorządność uczniowska jest ważną aktywnością szkolną, która pozwala wiele się nauczyć.

Nauczyciele potrzebni są również, by uczniowie byli aktywni podczas głównych wydarzeń organizowanych przez RSU, a pozwalających doświadczyć samorządności wszystkim uczniom. Szczególnie chodzi tu o udział w debatach, konsultacjach, współorganizację oddolnych przedsięwzięć. Podsumowując, można powiedzieć, że, aby szkoła faktycznie uczyła samorządności wszystkich uczniów, co jest jej zadaniem zgodnie z podstawą programową, ale także w związku z obowiązkiem rozwijania kluczowych kompetencji społecznych i obywatelskich, w działania SU muszą być zaangażowani wszyscy wychowawcy.

Rolą opiekuna jest natomiast organizowanie tego procesu, włączanie nauczycieli do poszczególnych działań. Opiekun jest zatem koordynatorem pracy innych nauczycieli, które przyczyniają się do skutecznej samorządności uczniowskiej w szkole. Zasady włączania innych nauczycieli do realizacji zadania szkoły, jakim jest samorządność uczniowska, powinny być oczywiście ustalone z dyrekcją szkoły oraz z radą pedagogiczną jako całością i powinny stanowić część planu pracy szkoły. W wielu szkołach praktykowane jest określanie na początku roku szkolnego przewidywanych działań uczących samorządności, takich jak wybory, debaty, konsultacje, cykliczne akcje, święto szkoły itp. Nauczyciele sami zgłaszają chęć włączenia się w pewne prace oraz zostają poinformowani o tym, że pewne lekcje wychowawcze należy poświęcić samorządności szkolnej. Zaangażowanie nauczycieli w pracę na rzecz samorządu uczniowskiego powinno być oparte na pewnym planie i jasnych zasadach. Sytuacja, w której opiekun „prosi” kolegów i koleżanki o pomoc, jest dla wielu osób niekomfortowa i pozostawia wrażenie, że samorządności wszystkich uczniów to problem jednego opiekuna, gdy tymczasem włączeni muszą być wszyscy nauczyciele.

Dowiedz się więcej:

[JAK WŁĄCZYĆ NAUCZYCIELI W DZIAŁALNOŚĆ SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO?](#)

Miejsce spotkań i działania samorządu uczniowskiego

Samorząd uczniowski ma działać, ale w większości szkół nie ma swojego miejsca. Zwykle dzieje się tak, gdyż w szkole nie ma dość przestrzeni nawet na zajęcia dydaktyczne, ale w coraz większej liczbie placówek uczniowie potrafią wspólnie z dyrekcją wygospodarować przestrzeń, którą zarządza właśnie samorząd uczniowski.

Takie pomieszczenie pełni funkcję „bazy dowodzenia” – miejsca planowania, wykonywania działań, rozmowy. Często także staje się miejscem spotkań z dyrekcją.

Szkoła Podstawowa nr 112 na Białoleęce

Pokój samorządu jest nieduży, ale własny. Znajduje się pod schodami. W szkole uczy się 1200 uczniów, a jednak jakiś kącik dla SU się znalazł.

[Zobacz](#)

CXIX LO im. Jacka Kuronia

Nasz samorząd uporządkował i wyposażył stary składzik, tak aby mógł tam funkcjonować samorząd uczniowski. W wakacje sprzątaliśmy i odświeżaliśmy sale. Potem napisaliśmy wniosek o grant i z uzyskanych pieniędzy wyposażyliśmy salę w np. drukarkę, tablice, stoliki, materiały szkoleniowe, ryzy papieru, artykuły biurowe. Stworzyliśmy też własne logo i całą niezbędną dokumentację do dobrego funkcjonowania samorządu.

Karolina Pawlak, była przewodnicząca SU

[Zobacz](#)

Dowiedz się więcej:

JAK ZNALEŹĆ POMIESZCZENIE DLA SAMORZĄDU W PRZEPEŁNIONEJ SZKOLE?

GDZIE SIĘ SPOTYKA SAMORZĄD UCZNIOWSKI?

Czerwiec: podsumowanie działalności samorządowej SU

Nagradzanie uczniów zaangażowanych w działania samorządu uczniowskiego jest bardzo ważne. Pokazujemy w ten sposób, że szkoła jako społeczność oraz my dorośli wysoko cenimy samorząd uczniowski. Dla porównania, oczywiście jest to, że w szkole wysoko ocenia się pilną naukę, sukcesy naukowe. O tym, że jest to cenione, wiemy m.in. stąd, że uczniowie z wysokimi osiągnięciami w nauce otrzymują prócz dobrych stopni dodatkowe nagrody na koniec roku. Pokażmy zatem, że cenimy również uczniów, którzy sumiennie angażują się w pracę szkoły (a nie zajmują się tylko budowaniem własnego potencjału poprzez pilną naukę dla samego siebie), że jako szkoła cenimy także uczniów, którzy skutecznie rozwijają swoje kompetencje obywatelskie i społeczne w ramach samorządu uczniowskiego. Warto pamiętać, że sukcesy samorządu uczniowskiego, jego autentyczne działanie dowodzą, że w szkole podejmowane są skuteczne działania na rzecz rozwoju kompetencji obywatelskich oraz realizacji podstawy programowej.

Zachęcamy do tego, żeby podsumować pracę samorządu uczniowskiego z uczniami zaangażowanymi w tę pracę. Warto podziękować sobie za wysiłek, dostrzec, co się wspólnie udało oraz wskazać obszary, które warto wzmacniać, ulepszać w kolejnych latach.

Bardzo ważne jest, żeby podziękować uczniom za zaangażowanie. Proponujemy podwyższanie ocen z zachowania, żeby pokazać, że także i szkoła docenia postępy, jakie uczniowie i uczennice zaangażowani w SU zrobili w zakresie rozwoju swoich kompetencji społecznych i obywatelskich.

Warto nagrodzić uczniów, tak jak tych z czerwonymi paskami, obdarowując prezentami oraz wyczytując na apelu szkolnym.

Dobłą praktyką jest także napisanie listu do rodziców i pochwalenie ich dzieci za działania podjęte na rzecz społeczności szkolnej. Dzięki temu rodzice docenią swoje dzieci, co będzie dodatkową nagrodą!

Dowiedz się więcej:

[JAK NAGRADZAĆ UCZNIÓW ZA AKTYWNOŚĆ W SU? UCZNIOWIE MOGĄ SIĘ DOCENIAĆ NAWZAJEM.](#)

Tekst i redakcja: Olga Napiontek, Joanna Różycka – Thiriet,
Anna Wuls
Skład i grafika: Edyta Ołdak
Zdjęcia: Joanna Różycka-Thiriet, Anna Wuls,
mentorzy projektu „Samorządy mają moc”

Copyright Fundacja Civis Polonus

Publikacja powstała w ramach projektu „Samorządy mają moc 2”
Samorządy mają moc 2 to 2. edycja kompleksowego programu rozwoju samorządności uczniowskiej w Warszawie. Oferowaliśmy różnorodne formy wsparcia dla uczniów, nauczycieli i rodziców.

Projekt realizowała Fundacja Civis Polonus (www.civispolonus.org.pl)
oraz Centrum Edukacji Obywatelskiej (<https://ceo.org.pl/>)
w ramach Programu *Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020*.

Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020 to spójny i długofalowy program zakładający podniesienie jakości życia młodzieży w mieście oraz rozwój partycypacji i aktywności młodych warszawiaków. Działania na rzecz młodzieży realizowane przez samorząd z udziałem przedstawicieli młodzieży, miejskich instytucji, organizacji pozarządowych, uczelni i przedsiębiorców. Treść programu

Młoda Warszawa na Facebooku:
<https://www.facebook.com/MlodaWarszawa/>

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa

